

میدون و سوفیا

ماجرای عجیب عاشق شیرازی

پوریا عالمی

● ببین سوفیا! عشقم! خدا را شکر کن من عاشقت شدم وگرنه الان دوران تفنگ‌بازی است. آن از شهردار سابق تهران که عاشقیتش تبدیل به عصبانیت شد و رفت توی حمام و اسلحه کشید. این از این عاشق شیرازی که پا شده رفته خواستگاری، خانواده دختر با طرف حال نکردند و جواب رد داده‌اند، این عاشق شیرازی، نه گذاشته، نه برداشته، سریع از توی تنبانش کلت را کشیده و بنگ بنگ بنگ، غروس و خواهر و مادرش را کشته.

باور کن سوفیا! تو شانس آوردی. اینجا خاورمیانه است و زن تکان بخورد، مرد تکانش می‌دهد. اینجا خاورمیانه است و مسائل عشقی را با اسلحه حل می‌کنند.

خلاصه سوفیا، شانس آوردی زنده‌ای. بابای تو هم شانس آورده زنده است وگرنه اینجا شوخی نداریم. دختر بگوید نه، یا روش اسید می‌ریزیم یا با گلوله می‌زنیمش. این عاشق شیرازی را باید تابد. اصلا نگاه ما را به شیرازی‌ها تغییر داد. فکر کن حافظ اگر شبیه این قاتل شیرازی بود، جای دیوان اشعار الان دیوانه بی‌مشاعر محسوب می‌شد و جای اینکه بابت هر نگار و دافی که در شیراز می‌دید شعر بگوید، احتمالا هفته‌ای دو نفر را می‌کشت.

خلاصه که سوفیا اینجا خاورمیانه است و تو خوش شانس بوده‌ای که هنوز زنده‌ای و بدشانس هستی که در کل، زنی.

پیشنهاد

راه‌و بیراهه

● مؤسسه رحمان در نشست‌های اخیر با موضوع #راه‌و-بیراهه-آموزش-و-پرورش، به بررسی مسائل اجتماعی و آموزش و پرورش رسمی پرداخته است. در

ایین بین، به‌نظر می‌رسد میان انتظارات موجود از نظام آموزش و پرورش و کارکردها و مسئولیت‌های آن، شکاف وجود دارد. در سال‌های اخیر نیز نقدهای بسیاری از سوی اهالی اقتصاد، فرهنگ، جامعه‌شناسی، دین و آموزش و پرورش به نظام آموزش و پرورش وارد شده است. در این نقدها صحبت از ناکارآمدی یا کم‌کارکردی‌های این نظام در ارتباط با مسائل مختلف اجتماعی مطرح شده است. درست است که آموزش بر همه ساخت‌های زندگی بشری اثرگذار است اما:

■ جقدر می‌توان از نظام رسمی آموزش و پرورش انتظار و توقع داشت؟

■ آیا همه مسئولیت آموزش افراد جامعه، برعهده آموزش و پرورش است؟

■ با توجه به اهداف و کارکردهای تعریف‌شده برای نظام رسمی آموزش و پرورش، جقدر می‌توان برای آموزش افراد جامعه در ساخت‌های مختلف، از آن توقع داشت؟

تلاش برای پاسخ‌گویی به این سوالات و بسیاری سؤال‌های دیگر از این دست، تا حدی می‌تواند نظام آموزش و پرورش را از زیر بار نقدها و انتظارات احیاناً غیرمنطقی خارج کند و مجالی را برای ایجاد آگاهی از اهداف و کارکردهای آن فراهم آورد. در نشست با عنوان «آموزش و پرورش؛ آنچه هست؛ آنچه نیست» به بازخوانی اهداف و کارکردهای آموزش و پرورش رسمی با حضور دکتر شهین ایروانی و دکتر مصطفی قادری پرداخته می‌شود. نشست هفته آینده دوشنبه سوم تیرماه ساعت ۱۷ تا ۱۹ در میدان توحید، خیابان نصرت غربی، پلاک ۵۶، طبقه دوم برگزار می‌شود.

پیشخوان

«نقد» در مروارید

● شماره سیزدهم دومه‌نامه فرهنگی- اجتماعی «مروارید» به مدیریتمسئولی گیتا علی‌آبادی و سردبیری پژمان موسوی با موضوع «نقد» منتشر شد. در شماره جدید «مروارید» که تأملی است درباره نسبت جامعه‌ایرانی با مسئله‌ای به نام «نقد»، گفت‌وگوهایی با احسان شریعتی، صالح نجفی، سعید مدنی، محمدرضا تاجیک و حسن نمک‌دوست‌تهرانی انجام شده است و هر کدام از زاویه تخصصی خود به جامعه ایرانی و «نقد» پرداخته‌اند.

«سوزمین باورهای قطعی»، «نقد در خدمت آزادی»، «نقدکردن همان فحش‌دادن است»، «در فضای مجازی همه منتقد هستند»، «عصر انتقاد»، «در دفاع از نقد درون‌زا»، «مواع نقد رادیکال در ایران»، «اندیشیدن با پُنگ»، «جهان هولوگرافیک آقای مهرجویی»، «در برابر نظام شعر درباری و... از جمله آثار و گفتاری است که در این شماره مروارید منتشر شده است. «مروارید» را می‌توانید با قیمت ۱۲ هزار تومان از کیوسک‌های معتبر و کتاب‌فروشی‌های منتخب تهران و سراسر کشور تهیه کنید.

شتر

روزنامه

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ ۱۳ شوال ۱۴۴۰ ۱۷ ژوئن ۲۰۱۹ • سال شانزدهم • شماره ۳۴۵۲ • ۱۶ صفحه اذان ظهر تهران ۱۳:۰۵ • اذان مغرب ۲۰:۴۴ • اذان صبح فردا ۴:۰۲ • طلوع آفتاب ۵:۴۸

روزنفرها

کارتون خواب

پاول کنستانتین

رویکرد سیستمی در حوزه عمومی-۱

تفکر سیستمی در سیاست‌گذاری‌های عمومی

اکبر فراخانی‌بهار

در گذشته‌ای نه‌چندان دور، توسعه‌های شهری، صنعتی و تقریباً همه انواع اقدامات توسعه‌ای بدون توجه به ابعاد دیگر آنها نظیر محدودیت‌های منابع یا پیامدهای ناشی از این قبیل اقدامات و تنها بر اساس تصورات ذهنی اجراکنندگان صورت می‌گرفت. تقریباً هیچ کاری نبود که قبل از اجرا مطالعات یا بررسی‌های مربوطه نظیر منابع در دسترس یا محیط زیست در مورد آنها به صورت قابل‌قبولی انجام شده باشد. نتیجه اینکه مثلاً صنایع تنها به دلیل در دسترس بودن منابع اولیه در یک محل مورد توجه قرار می‌گرفتند و سایر ابعاد آنها چندان لحاظ نمی‌شد. ولی این نوع عمل‌کردن‌ها دیری نپایید و از نیمه‌های قرن بیستم به بعد، به تدریج زمینه‌های نظری مربوط به الزامات اقدام خردمندان در این زمینه‌ها فراهم شد.

زمینه‌ساز نظری این رویکرد، پیدایش مفهوم سیستم و نیز اهمیت‌یافتن نقش اطلاعات در فرایندها بود که در سال‌های دهه ۱۹۴۰ رخ داد. به سبب پیوند این مفاهیم با تکنولوژی، در جهان توسعه‌یافته صنعتی قرن بیستم این موضوعات ابتدا در حوزه صنعت به کار گرفته شدند، ولی خیلی زود راه خود را به حوزه خدمات نیز باز کردند. مفهوم سیستم که ابتدا فقط به مفهوم «سیستم سخت» و فیزیکی آن نظیر یک دستگاه انسان‌ساخته جدید مطرح بود، به تدریج تحت عنوان «سیستم نرم» به تمامی زمینه‌های دیگر از قبیل سازماندهی، ساختارها و مدیریت‌کردن رفتارها نیز تسری پیدا کرد، به‌طوری‌که مفاهیم سیستمی و نیز سازوکارهای بازخوردی اطلاعات، علاوه‌بر کاربردهای وسیع در حوزه صنعت، در زمینه‌های عام‌تر دیگری نظیر خدمات نیز کاربرد پیدا کردند. نتیجه این شد که حوزه‌ای نظیر سازمان مدیریت و کسب‌وکارها یکی از بزرگ‌ترین استفاده‌کنندگان از این مفاهیم و نیز ابعاد کمی آن شد که با عنوان «دینامیک سیستم‌ها» (systems dynamics) از آن یاد می‌شود.ارشמידس، ریاضی‌دان معروف یونان قبل از میلاد و واضع قانون اهرم‌ها و برخی قوانین اساسی دیگر در فیزیک، گفته معروفی دارد که «نقطه اتکالی نشانم بدهید تا به کمک آن زمین را جابه‌جا کنم». «پتر سنکه» (Peter Senge)، نظریه‌پرداز تفکر سیستمی و مؤلف کتاب The Fifth Discipline (ترجمه‌شده اصل یا

امان‌الله قریایی‌مقدم

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

انتخابات مجلس دوره یازدهم در اسفندماه سال جاری و انتخابات ریاست‌جمهوری آینده قابل‌پیش‌بینی نیست و مبارزه سختی برای هر دو جناح در راه است. به همین جهت، برخلاف اظهارنظرها و با توجه به فضای اجتماعی موجود از لحاظ جامعه‌شناسی سیاسی، باورکردنی نیست که اصولگرایان و اصلاح‌طلبان بتوانند نتیجه موردنظرشان را از آرای مردمی بگیرند. با توجه به سابقه‌ای که از عملکرد آنها در مورد بالارفتن هزینه زندگی و گسترش دامنه خط فقر و شکاف طبقاتی شدید و فروریزی افشار طبقه متوسط به طبقه زیرین جامعه و رشوه‌گیری و اختلاس و رانت و کاهش ارزش پول ملی و بی‌اعتمادی افقی و عمودی – به قول فرانسیس فوکویاما، جامعه‌شناس آمریکایی- و یاس و ناامیدی که برجامه حاکم است و هم‌زونی‌های گوناگونی که بر مردم روا می‌شود و شیوه «جامه کس سبیه و دلق خود را ارزق کردن» و گناه همه مشکلات و معضلات اجتماعی؛ از گرانی و تورم – به قول «کورت لوین» استاد دانشگاه

یادداشت

انتخابات آینده و چالش‌های پیش‌رو

و نبرد بر سر جهان‌بینی رقیبان به پایان رسیده و دیگر مردم گذشته‌نگر نیستند که هرچه می‌شنوند، بپذیرند و چشم‌گوش بسته باشند، بلکه در «دهکده جهانی» می‌بینند و می‌شنوند و مورد تجزیه‌وتحلیل قرار می‌دهند و تصمیم می‌گیرند. جامعه به گفته ماکس وبر، از مشروعیت سنتی و کاریزماتیک به سوی مشروعیت منطقی و عقلانی در حرکت است. این‌نوع مشروعیت از خواص جامعه صنعتی است که انتخاب‌ها در آن بر اساس صلاحیت و شایستگی عقلانی است. یا به قول دبوید رایسمن، جامعه‌شناس بزرگ آمریکایی، مردم به‌سوی «خودمختاری» می‌روند؛ یعنی مردمی که از تعالی فکری و ذهنی برخوردارند و از آگاهی خویش فرمان می‌برند. یا به گفته کریس آرگریس، صاحب‌نظر در علم مدیریت، جامعه به رشد و بلوغ فکری رسیده، تغییر کرده و دیگر فریب در باغ سبز نشان‌دادن‌ها را نمی‌خورد و به‌سوی تغییرات شتابنده اجتماعی در حرکت است. به همین جهت است که جوانان در سال‌های اخیر ندا درمی‌دهند اکنون وقت آن است که همه‌چیز در پوئه آزمایش قرار گیرد. به همین لحاظ است که مردم به این نتیجه رسیده‌اند: «ابر اگر آب زندگی بارد / هرگز از شاخ بید بر نخوری» و این نسل، مردان و زنان تلاشگر جدیدی را می‌طلبد.

روایت

هراس‌های ما

در فیلم «میدان جوانان سابق» هست. صحنه‌هایی مستند و زنده از روز فک پلمب روزنامه عصر آزادگان... اما آنچه در این فیلم نیست، روایت ترسی است که فرای این صحنه‌ها وجود داشت و آن خودش داستان درداورت‌ری است.

روزی که مینا اکبری آمد و گفت می‌خواهد چنین فیلمی بسازد. صندوقچه بزرگ فلزی خاطراتم را نشانش دادم. آرشو روزنامه‌هایمان و عکس‌ها. به مینا گفتم: این عکس روزی است که رفتم برای فک پلمب روزنامه عصر آزادگان. این مرحوم آقای ولی‌بیک است که سرمایه‌گذار روزنامه بود. این آقای شمس‌الواعظین است، این هم که پشتش به دوربین است و دوربین فیلم‌برداری در دست دارد، یک نفر بود که آمده بود برای فیلم‌برداری، اما بادم نیست کی بود...

اینها همه‌اش در فیلم مینا هست، ولی یک ترس دیگر که در فیلم نیامده و اگرچه درموردش در این فضای مجازی (لعتنی!) اشاره کرده‌ام، اما برای ثبت در تاریخ باید اینجا در این روزنامه آن را بازگو کنم. مینا خیلی گشت تا فیلم‌بردار را پیدا کرد. او ابراهیم مختاری، کارگردان معروف بود. وقتی مینا به من گفت فیلم را مختاری گرفته است، گریه‌امانم را برید...

آن روز فک پلمب، من خودم شب قبلش به مختاری تلفن زده بودم. مختاری دوستمان بود. به او اصرار کرده بودم که فردا همراه ما بیاید و من بکل، مختاری آن روز را انداخته بودم در فراخانی حافظه‌ا مگر می‌شود؟ مگر می‌شود این واقعه را فراموش کرد؟

دوست روان‌پزشکم جوابم را داد. من از ترس بازجویی‌های احتمالی بعدی، فیلم‌بردار و دوستم را به‌کل از خاطره پاک کرده بودم... و این ترس را با خودم تا ۲۰ سال بعد هم آورده بودم و خودم خبر نداشتم.

همین چند روز پیش بالاخره دوباره فیلم «میدان جوانان سابق» را بدون گریه‌کردن دیدم. شاید برخی بر این فیلم نقد داشته باشند، اما برای من با تمام فرامتن‌هایم، فیلم بی‌نظیری است. ممنون میناجان که تلخی و شیرینی‌مان را در تاریخ ثبت کردی.

اتفاق

سلفی با فاجعه و بی‌احترامی به قربانیان

برای قربانیان این فاجعه احترام قائل شوند. «این عالی است که چرنوبیل شبکه HBO موجی از گردشگر را به منطقه محافظت‌شده گسیل کرده است، ولی من دارم عکس‌هایی را می‌بینم که از گردشگران آن منطقه منتشر شده است. اگر از آنجا دیدار می‌کنید، لطفاً به یاد داشته باشید که ترازوی وحشتناکی در آنجا اتفاق افتاده است. خودتان را مقید کنید به اینکه به افرادی که در آنجا متحمل رنج و عذاب شده و قربانی شدند، احترام بگذارید.» به گزارش روزنامه بریتانیایی گاردین، انتقادها بیشتر به سلفی‌هایی بوده که در کنار ویرانه‌ها گرفته شده است؛ به‌ویژه تعدادی از آنها که با پوشش ناهنجار و نوعی بی‌احترامی به قربانیان همراه بوده است. افرادی که اکنون از منطقه بازدید می‌کنند مجبور نیستند لباس حفاظت در مقابل اشعه بپوشند اما به آنها هشدار داده شده است به هیچ‌چیز دست نزنند. طبق آمار سازمان جهانی بهداشت در انفجار نیروگاه هسته‌ای چرنوبیل در سال ۱۹۸۶ و پیامدهای آن بیش از چهار هزار نفر جان خود را از دست داده‌اند. بر اساس برآوردها ۱۱۶ هزار نفر که در شهر پریپات، نزدیک‌ترین شهر به نیروگاه و منطقه‌ای به شعاع ۳۰ کیلومتر در اطراف آن زندگی می‌کردند، مجبور به ترک خانه و کاشانه خود شده‌اند و منطقه‌ای به مساحت دوهزار و ۶۰۰ کیلومتر مربع در ۳۳ سال گذشته تحت حفاظت و خالی از سکنه نگه داشته شده است.

تلفن: ۰۹۵۹۳-۸۸۲ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: گل‌ریز • تلفن: ۰۶۶۷۹۵۴۴۲

تلفن: ۰۹۵۹۳-۸۸۲ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: گل‌ریز • تلفن: ۰۶۶۷۹۵۴۴۲

۳۳ سال بعد از حادثه هسته‌ای چرنوبیل و به‌واسطه سریالی که ماه گذشته بربنای این فاجعه ساخته شده است، ظاهراً این اتفاق مصیبت‌بار در اقتصاد اوکراین نتایج مثبتی به بار آورده و به رشد صنعت گردشگری آن کشور منجر شده است. با این حال، فعالان اجتماعی و فرهنگی اخیراً درباره پیامدهای فرهنگی و اخلاقی همین افزایش گردشگر هشدار داده‌اند.

به گزارش شبکه تلویزیونی آمریکایی CNBC اداره گردشگری اوکراین اعلام کرده است انتظار دارد تا پایان سال ۲۰۱۹ بیش از صد هزار نفر گردشگر از چرنوبیل بازدید کنند. درخواست سفر به کیف، پایتخت اوکراین که بیشتر گردشگران چرنوبیل ناچار به پرواز به آن هستند، از ماه می که نمایش سریال چرنوبیل آغاز شده است تاکنون هشت درصد افزایش را نشان می‌دهد. این در حالی است که سریال «چرنوبیل» شبکه HBO طبق آرای کاربران سایت معتبر IMDb به صدر فهرست بهترین سریال‌های تلویزیونی سال راه یافته است. به گفته مدیر یکی از شرکت‌های اصلی مسئول برگزاری تورهای گردشگری چرنوبیل، زرو تور این شهر برای ماه‌های جولای و آگوست (تیر و مرداد) نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۰ درصد افزایش داشته است. مدیر بازاریابی یک شرکت دیگر گفته است: «شبکه» HBO یک کار بازاریابی عالی برای منطقه